

Menigheder; det ere de ikke; de ere Repræsentanter for Folket i ganske andre Retninger. Tidligere har man i meget forskjellige Stikkeser haft en Sammenblenden af Kirke og Stat, det var; da Statsmagten, Regjeringsmyndigheden og den kirkelige Myndighed smeltede sammen; men det er interessant at see, hvorledes nu ogsaa Folketingsforsamlingerne give efter for Fristelser i samme Retning. De ere ikke tilfredse med at repræsentere Samfundets verdslige Side, de ville ogsaa være Repræsentanter for den kirkelige, for den geistlige Side af Samfundet, de ville være et Slags Pave; de ville ogsaa have Incarnationen af det Kirkelige — de fristes steds til at gribe ud over sig selv. Med Grundloven stemmer dette ikke, thi Grundloven har netop, idet der blev givet Religionsfrihed — og Religionsfrihedens Grundsaetninger ere de, der skulle være de raadende her i denne Forsamling — anseet det for rigtigt, at Kirkesamfundet skulde have en egen Ordning, at der skulde foreskrives Former for dets Medvirkning ved Afgjørelsen af kirkelige Spørgsmaal. Man staar derfor ikke paa Grundlovens Grund, naar man vil forvandle Rigsdagen til en Synode.

Jeg veed meget vel, at der, uagtet det kun er en Bemærkning, som denne Lov giver Menighederne til at kunne faae Menighedsraad, gaar saamange Strømninger mod Loven, at dens Skæbne maaskee kan ansees for tvivlsom. Mig vilde det gjøre meget ondt, om den skulde falde, thi jeg troer, at man ved at forkaste et Lovforslag som dette vilde komme ind i en vigtig Retning, i en Retning, der strider mod Grundloven.

Hammerich: Denne Sag kommer nu til os forelagt af det høitærede Ministerium og efterat have gennemgaaet en Behandling i det andet Thing, under hvilken dette rigtignok temmelig har deelt sig, saa at et Par Stemmer have afgjort Lovforslagets Skæbne, hvorved det er kommet over i dette Thing. Der er i dette Lovforslag forskjellige Punkter, som jeg aldeles ikke kan billige, og som hænge sammen med hvad jeg tidligere her i dette Thing har stræbt at virke for. Jeg vil saaledes nævne § 22 om

Deelagtighed i Præstevælg, § 28 om at Folk, der have løst Sognebaandet, kunne faae Daab og Brudevielse udført i deres egen Sognekirke samt Vordpaafastelse og Vigtale holdt paa deres egen Kirkegaard. Jeg vilde sætte megen Priis paa, om vi kunde opnaae disse Ting, men naar de skulle opnaaes for en Priis som dette Menighedsraad, som det kaldes, medens det i Virkeligheden er et Sogneraad, saa maa jeg rigtignok tilstaae, at denne Priis synes mig at være for høi. Jeg sagde, at det kaldes et Menighedsraad, men er et Sogneraad, og dette forekommer mig aldeles klart, idet nemlig Vælgene ere de i Sognet Bosiddende med visse Indskrænkninger, der gjøre, at ikke alle i Sognet Bosiddende kunne deeltage i Valget; det er de i Sognet Bosiddende, ikke de sig til Menigheden Sluttede, og vi have altsaa ikke Menighedsraad, men Sogneraad. Der gives jo, som bekendt, Menigheder paa Landet, hvortil ikke saa Medlemmer af andre Menigheder have knyttet sig, og her vil man da ikke kunne sige: Vi oprette et Menighedsraad, men der maa det siges: Vi oprette et Sogneraad. I Kjøbenhavn er det Forhold, der paa Landet først ret kunde udvikle sig gjennem Sognebaandets Løsning, allerede rodfæstet fra gammel Tid, og jeg seer ikke engang, hvorledes denne Lov her skulde kunne sættes i værk, idet Sognebevistheden er aldeles forbunden. Jeg veed heller ikke, om der ved Loven er tænkt paa de Kjøbenhavnske Forhold.

Med Hensyn til Valgene til dette saakaldte Menighedsraad, der i Virkeligheden er et Sogneraad, indeholder § 6 Bestemmelser, der ere omtrent jævnsides løbende med vore Bestemmelser for Valg til politiske og kommunale Myndigheder; her er kun tilføjet en Bestemmelse om, at den, der skal have Valgret, maa have fuld Afgang til Kirkens Gader. Bestemmelsen lod sig maaskee ikke undgaae, men jeg skal ikke nægte, at jeg frygter for, at der vil være Leiligheder, hvor den kommer til at virke uheldigt. Thi naar man for at faae Deel i denne Rettighed, der, som jeg strax skal komme til, dog væsentligt er en Communalrettighed, skal have fuld Afgang til Kirkens Gader, saa forekommer det mig, at her er en